การวางแผนทางการเงินส่วนบุคคล หลังการแพร่ระบาดของไวรัส (Covid 19) ในเขตภาคเหนือ กรณีศึกษาจังหวัดพิษณุโลก จังหวัดสุโขทัย และจังหวัดกำแพงเพชร

PERSONAL FINANCIAL PLANNING AFTER THE COVID-19 VIRUS IN THE NORTHERN REGION A CASE STUDY OF PHITSANULOK, SUKHOTHAI, AND KAMPHAENG PHET.

[1]อธัญธิณัฐ โพธิ์ทอง, [2]อรุณี นุสิทธิ์ และ [3]ศุภนารี พิรส

[1]Atantinat Phothong, [2]Arunee Nusit and [3]Supanaree Piros

มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม, ประเทศไทย

Pibulsongkram Rajabhat University, Thailand

[1]Atantinat.282@gmail.com

Received: February 8, 2025; **Revised**: February 28, 2025; **Accepted**: March 1, 2025

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยแวดล้อมด้านการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคลส่งผลต่อพฤติกรรมการวางแผนทางการเงิน และเพื่อศึกษาความสัมพันธ์พฤติกรรมการวางแผนทางการเงินสัมพันธ์กับรูปแบบการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคล กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยคือประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตภาคเหนือ ได้แก่ 3 จังหวัด คือ พิษณุโลก สุโขทัยและกำแพงเพชร จำนวน 400 คน ผู้วิจัยใช้สถิติเชิงพรรณนาการวิเคราะห์สมการถดถอยเชิงเส้น และการทดสอบไคสแควร์ ผลการวิจัยพบว่าปัจจัยแวดล้อมด้านการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคลส่งผลเชิงบวกพฤติกรรมการวางแผนทางการเงินโดยร่วมกันพยากรณ์ที่ ร้อยละ 64.9 และพฤติกรรมการวางแผน

---

[1]นักศึกษา สาขาวิชาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

[2]ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สาขาวิชาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

[3]อาจารย์ ดร. สาขาวิชาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

ทางการเงินสัมพันธ์กับรูปแบบการตัดสินใจวางแผนทางการเงินอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ดังนั้นการส่งเสริมให้ผู้มีรายได้น้อยมีปัจจัยแวดล้อมด้านการวางแผนทางการเงินและพฤติกรรมการวางแผนทางการเงินที่เหมาะสมจะช่วยให้กลุ่มคนดังกล่าวสามารถรับผิดชอบการบริหารจัดการเงินของตนเองได้

คำสำคัญ : ปัจจัยแวดล้อมด้านการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคล, พฤติกรรมการวางแผนการเงินส่วนบุคคล

Abstract

The aims of (1) This research are to investigate the effect of financial factors on financial planning behavior; and (2) To study the relationship between financial planning behavior and personal financial planning patterns. 400 sample size from Phitsanulok, Sukhothai and Kamphaeng phet is used. Using Multiple Regression analysis find the positive prediction of financial factors on financial planning behavior at 64.9 percent. Moreover, financial personal behavior relate to personal financial planning patterns by Chi square analysis at 0.05 statistic significant. So, low income people should have sufficient promotion about financial factors and financial planning behavior to increase their ability to corporate their own finance.

Keywords: Financial factors, Personal financial planning patterns

บทนำ

เนื่องจากการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ที่เกิดขึ้นในช่วงที่ผ่านมาได้ส่งผลกระทบต่อประชาชนในหลายด้าน อาทิเช่น การถูกเลิกจ้างงาน การต้องพึ่งพาแหล่งเงินกู้ที่ไม่เป็นทางการ รวมถึงการใช้ชีวิตโดยขาดการวางแผนทางการเงินที่เหมาะสม ซึ่งส่งผลให้หลายคนไม่มีเงินออมสำรองไว้ใช้ในยามฉุกเฉิน ปัญหาดังกล่าวได้นำไปสู่ความสำคัญในการมีการวางแผนทางการเงินที่ชัดเจนรวมถึงการจัดการเงินออมและสิทธิประโยชน์ที่ตนมีอยู่ อาทิ การทำประกันสังคม การสะสมในกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ การสมทบในสหกรณ์ออมทรัพย์ของบริษัท และการใช้สวัสดิการต่างๆ ที่มีให้ในองค์กร ซึ่งบางครั้งทำให้ไม่สามารถแยกแยะเงินออมแต่ละประเภทได้อย่างชัดเจน ปัญหาทางการเงินของคนไทยส่วนใหญ่ยังคงอยู่ที่การขาดการออมและการวางแผนทางการเงินที่ดี ซึ่งการออมที่เหมาะสมจะช่วยให้มีเงินสำรองในยามฉุกเฉิน ยามขาดรายได้ และในวัยเกษียณ อีกทั้งยังช่วยให้ลดความเสี่ยงในการก่อหนี้สินที่สูงและยืดเยื้อได้ การวางแผนทางการเงินที่ดีไม่เพียงแต่ช่วยให้

การเงินมั่นคงแต่ยังมีความสำคัญต่อความเป็นอยู่และความสุขในชีวิตโดยรวม ดังนั้นหากคนไทยหันมาให้ความสำคัญกับการวางแผนการออมตั้งแต่วันนี้ ปัญหาทางการเงินในอนาคตก็จะสามารถลดลงหรือหลีกเลี่ยงได้อย่างมีประสิทธิภาพ (ธาราทิพย์ ตั้งกาญจนภาสน์, และคณะ, 2562)

สัดส่วนหนี้ครัวเรือนไทยต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติ (GDP) ณ สิ้นปี 2567 มีแนวโน้มที่จะเพิ่มขึ้นร้อยละ 91.4 โดยสถานการณ์หนี้ครัวเรือนในปัจจุบันแสดงให้เห็นถึงการก่อหนี้ที่ไม่ได้สร้างรายได้เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว และคุณภาพของหนี้มีแนวโน้มที่จะลดลง ซึ่งสาเหตุหนึ่งมาจากการฟื้นตัวของเศรษฐกิจที่ค่อนข้างเชื่องช้าทำให้ระดับรายได้ของครัวเรือนไม่สามารถฟื้นตัวได้ในอัตราที่เหมาะสม ปัญหาทางเศรษฐกิจที่สำคัญของไทยคือหนี้ครัวเรือนที่มีแนวโน้มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่องในช่วงหลายปีที่ผ่านมาโดยหนี้ครัวเรือนไทยขยายตัวในอัตราที่เร็วกว่าการเติบโตของเศรษฐกิจส่งผลให้สัดส่วนหนี้ครัวเรือนต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติ (GDP) อยู่ในระดับสูงที่สุดเมื่อเทียบกับประเทศที่มีรายได้ต่อหัวเฉลี่ยใกล้เคียงกันรวมถึงยังสูงกว่าหลายประเทศที่มีความมั่งคั่งและรายได้สูงกว่าด้วย ข้อมูลจากธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) ระบุว่า ณ ไตรมาสที่ 3 ของปี 2566 ยอดคงค้างหนี้ครัวเรือนไทยมีมูลค่าอยู่ที่ 16.2 ล้านล้านบาท ซึ่งขยายตัวร้อยละ 3.4 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อน (YoY) คิดเป็นร้อยละ 90.9 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติ (GDP) โดยในช่วงดังกล่าวเศรษฐกิจไทยมีแนวโน้มชะลอตัวต่อเนื่องจากไตรมาสก่อนหน้า ซึ่งผู้ให้กู้หลัก เช่น ธนาคารพาณิชย์ มีความระมัดระวังในการปล่อยสินเชื่อมากขึ้น ขณะที่หนี้จากกลุ่มสินเชื่อที่ไม่ใช่สถาบันการเงิน เช่น บัตรเครดิต ลิสซิ่ง และสินเชื่อส่วนบุคคล กลับเติบโตในอัตราที่สูงที่สุดในรอบทศวรรษ

นอกจากนี้คุณภาพหนี้ครัวเรือนยังมีแนวโน้มถดถอยโดยอัตราส่วนหนี้เสีย (NPLs) ในระบบธนาคารพาณิชย์เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 2.79 หรือประมาณ 1.52 แสนล้านบาท ซึ่งสูงขึ้นร้อยละ 3.6 จากไตรมาสก่อนหน้า ในขณะที่อัตราส่วนหนี้ค้างชำระ ระหว่าง 1-3 เดือนอยู่ที่ร้อยละ 6.66 หรือราว 3.62 แสนล้านบาท โดยในจำนวนหนี้เกือบครึ่งหนึ่งหรือประมาณ 1.7 แสนล้านบาท มาจากสินเชื่อเช่าซื้อรถยนต์ที่เพิ่มสูงขึ้นเป็นประวัติการณ์ ทั้งนี้ยังไม่รวมถึงหนี้ในภาคผู้ให้บริการทางการเงินที่ไม่ใช่สถาบันการเงิน (Non-bank) และสถาบันการเงิน เฉพาะกิจ (SFIs) ซึ่งมีสัดส่วนร้อยละ 35 ของระบบโดยรวมสถานการณ์หนี้ครัวเรือนไทยในระยะต่อไปยังคงเปราะบางสูงจากปัจจัยสำคัญ 3 ประการ ได้แก่ ปัจจัยแรกการฟื้นตัวของเศรษฐกิจและรายได้ที่ล่าช้าแม้ว่าเศรษฐกิจไทยในปี 2567 จะมีแนวโน้มปรับตัวดีขึ้นจากการส่งออกที่กลับมาขยายตัวแต่รายได้จากการส่งออกกว่าร้อยละ 90 ยังคงกระจุกตัวอยู่ในธุรกิจขนาดใหญ่ นอกจากนี้ภาคการท่องเที่ยวที่ส่วนใหญ่ขับเคลื่อนโดยธุรกิจขนาดเล็กกลับมีการฟื้นตัวที่ช้ากว่าส่งผลให้ฐานะการเงินของผู้ประกอบการรายย่อยยังคงเปราะบาง และอาจกระทบต่อแรงงานที่คิดเป็นร้อยละ 71 ของแรงงาน

ทั่วประเทศ ทำให้บางครัวเรือนจำเป็นต้องพึ่งพาการกู้ยืมเพิ่มเติมเพื่อรักษาสภาพคล่อง ปัจจัยที่สองต้นทุนทางการเงินที่สูงขึ้นในช่วงวิกฤตโควิด-19นโยบายทางการเงินที่ผ่อนคลายทำให้อัตราดอกเบี้ยนโยบายลดต่ำสุดในประวัติการณ์ส่งผลให้การประเมินความสามารถในการชำระหนี้ของลูกหนี้ต่ำกว่าความเป็นจริง อย่างไรก็ตามเมื่ออัตราดอกเบี้ยปรับตัวเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องนับตั้งแต่ปี 2566 โดยเฉพาะสินเชื่อรายย่อยที่มีความอ่อนไหวต่อการเปลี่ยนแปลงของอัตราดอกเบี้ยความสามารถในการชำระหนี้ของลูกหนี้จึงลดลงอย่างชัดเจน และแนวโน้มการผิดนัดชำระหนี้เพิ่มสูงขึ้น และปัจจัยที่สามพฤติกรรมการก่อหนี้ที่ขาดวินัยทางการเงินแม้ว่าการเพิ่มขึ้นของระดับหนี้ครัวเรือนจะช่วยกระตุ้นการบริโภคในระยะสั้นแต่หนี้ที่สูงเกินระดับร้อยละ 80 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติ (GDP) ไม่เพียงแต่ส่งผลกระทบต่อการบริโภคในระยะยาว แต่ยังเป็นปัจจัยลบต่อการเติบโตทางเศรษฐกิจ โดยเฉพาะในกรณีที่หนี้ดังกล่าวไม่สร้างรายได้ และมีการพึ่งพาหนี้นอกระบบมากขึ้น พฤติกรรมการก่อหนี้ที่ขาดวินัยทางการเงินนี้ส่งผลให้ต้องเผชิญกับอัตราดอกเบี้ยที่สูง และเสี่ยงต่อการเข้าสู่กับดักหนี้ที่ส่งผลให้การลดระดับหนี้ครัวเรือนจึงถือเป็นเรื่องค่อนข้างยาก (ศูนย์วิเคราะห์เศรษฐกิจ ทีทีบี, 2567)

เนื่องจากปัญหาหนี้ครัวเรือนเป็นหนึ่งในประเด็นที่เปราะบางและสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจและการเงินของประเทศไทยการแก้ไขปัญหานี้จำเป็นต้องดำเนินการอย่างรอบด้านโดยอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วน ได้แก่ ภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชน เพื่อสร้างความยั่งยืนให้กับระบบเศรษฐกิจในระยะยาว แนวทางการแก้ปัญหาหนี้ครัวเรือนที่สำคัญ มีดังนี้ 1) การเพิ่มรายได้ของครัวเรือน เป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยลดการพึ่งพาการกู้ยืมครัวเรือนที่มีรายได้ไม่เพียงพอต่อการดำรงชีพมักไม่มีทางเลือกนอกจากต้องก่อหนี้ ดังนั้นภาครัฐควรสนับสนุนการลงทุนในประเทศของภาคธุรกิจเพื่อยกระดับผลิตภาพการผลิตและเพิ่มรายได้ให้กับประชาชนควบคู่ไปกับการกระจายรายได้และโอกาสอย่างทั่วถึงเพื่อให้ประชาชนส่วนใหญ่มีรายได้ที่มั่นคงและเพิ่มขึ้น 2) การสร้างความตระหนักรู้ทางการเงินให้กับครัวเรือนเป็นสิ่งจำเป็นเพื่อป้องกันการใช้จ่ายและการก่อหนี้ที่เกินตัว การส่งเสริมความรู้ด้านการออม การลงทุน การวางแผนทางการเงิน และการบริหารความเสี่ยงจะช่วยให้ครัวเรือนสามารถจัดการรายได้และค่าใช้จ่ายได้อย่างเหมาะสม หากปราศจากการวางแผนการเงินที่รอบคอบแม้ว่ารายได้จะเพิ่มขึ้นก็ยังเสี่ยงต่อการกลับไปพึ่งพาการกู้ยืม 3) การปลดหนี้เดิมอย่างเป็นระบบการแก้ไขปัญหาหนี้ครัวเรือนในปัจจุบันต้องมุ่งเน้นที่การช่วยเหลือลูกหนี้ให้สามารถปรับตัวและหลุดพ้นจากปัญหาหนี้ได้อย่างยั่งยืน การดำเนินงานดังกล่าวถือเป็นแนวทางสำคัญในการลดความเปราะบางของครัวเรือน และช่วยเสริมสร้างความแข็งแกร่งให้กับระบบเศรษฐกิจไทยในระยะยาว (ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2565)

นอกจากนี้ ผู้วิจัยเล็งเห็นว่าการวางแผนทางการเงินเป็นปัจจัยสำคัญที่ไม่ควรมองข้าม เนื่องจากมีบทบาทต่อความมั่นคงและความยั่งยืนในการดำรงชีวิต การเริ่มต้นที่ดีควรมาจากการ

ปลูกฝังตั้งแต่วัยเด็ก โดยครอบครัวมีบทบาทสำคัญในการสอนให้รู้จักการใช้จ่ายอย่างเหมาะสม การออมเงิน และการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งเน้นความพอประมาณและการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า นอกจากการเรียนรู้จากครอบครัวแล้ว สถานศึกษายังเป็นอีกหนึ่งแหล่งสำคัญในการปลูกฝังความรู้เกี่ยวกับการวางแผนทางการเงินอย่างมีประสิทธิภาพ โดยการวางแผนทางการเงินที่ดีควรเริ่มจากการบริหารจัดการการเงินส่วนบุคคล ซึ่งเป็นรากฐานสำคัญในการสร้างนิสัยและพัฒนาความสามารถในการจัดการเงินในอนาคต เมื่อบุคคลเข้าสู่วัยที่ต้องดูแลตนเอง เช่น ในช่วงการศึกษาต่อหรือการเริ่มต้นทำงานการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคลจะช่วยให้สามารถบริหารรายได้อย่างเหมาะสม รวมถึงการออมเงินเพื่อเป้าหมายในอนาคต นอกจากนี้การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคลถือเป็นกุญแจสำคัญที่จะนำไปสู่แนวทางการพัฒนาการวางแผนทางการเงินที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งจะช่วยให้บุคคลมีความมั่นคงทางการเงินและสามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีคุณภาพต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยแวดล้อมด้านการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคลส่งผลต่อพฤติกรรมการวางแผนทางการเงิน ในเขตภาคเหนือ กรณีศึกษาจังหวัดพิษณุโลก จังหวัดสุโขทัย และจังหวัดกำแพงเพชร

2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์พฤติกรรมการวางแผนทางการเงินสัมพันธ์กับรูปแบบการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคล ภายในเขตภาคเหนือ กรณีศึกษาจังหวัดพิษณุโลก จังหวัดสุโขทัย และจังหวัดกำแพงเพชร

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ประชากรที่อาศัยอยู่ในผู้เขตภาคเหนือที่มีรายได้โดยเฉลี่ยต่อเดือนต่อครัวเรือนต่ำสุด จำนวน 20,995 บาท/ครัวเรือน โดยจำนวนและสัดส่วนประชากรจากการทะเบียน จำแนกตามกลุ่มวัยแรงงาน ครัวเรือนในจังหวัดพิษณุโลกมี จังหวัดสุโขทัย และจังหวัดกำแพงเพชร จำนวน 1,375,158 ราย (สำนักงานสถิติแห่งชาติ , 2564)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้คือ ประชากรที่อาศัยอยู่ใน 3 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดพิษณุโลก จังหวัดสุโขทัย และ จังหวัดกำแพงเพชรที่อยู่ในวัยแรงงาน สามารถคำนวณขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย โดยใช้สูตรของทาโร่ ยามาเน่ (Yamane, 1973) และกำหนดระดับค่าความคลาดเคลื่อนร้อยละ 0.05 ที่ระดับค่าความเชื่อมั่นร้อยละ 95 การวิจัยครั้งนี้ใช้การสุ่มตัวอย่าง

ตามหลักความน่าจะเป็น (Probability Sampling) ด้วยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (StratifiedRandom Sampling) โดยจำนวนประชากรใน 3 จังหวัด (จุฬาพัฒน์ สิ่วหงวน, 2566) จากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 400 ราย

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยมีเนื้ออหาแบ่งออกเป็น 4 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด คุณวุฒิการศึกษาสูงสุด อาชีพ สถานภาพ จำนวนบุตร รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ซึ่งลักษณะคำถามแบบหลายตัวเลือก (Multiple Choices Question) โดยให้ผู้ตอบแบบสอบถามเลือกตอบเพียงคำตอบเดียว

ส่วนที่ 2 ปัจจัยแวดล้อมด้านการวางแผนทางการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคล โดยมีองค์ประกอบดังนี้ ความรู้และความเข้าใจในเรื่องการวางแผนการเงินส่วนบุคคล การรับรู้ข่าวสาร และสถานการณ์เศรษฐกิจหลังการแพร่ระบาดโควิด ซึ่งใช้แบบสอบถามที่มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) ทั้งหมด 5 ระดับ

ส่วนที่ 3 พฤติกรรมการวางแผนทางการเงิน โดยมีองค์ประกอบดังนี้ การวางแผนกระแสเงินสดหรือการออม การวางแผนการลงทุน การวางแผนวางแผนภาษี การวางแผนประกันภัย การวางแผนการเกษียณอายุ และการวางแผนมรดก ซึ่งใช้แบบสอบถามที่มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) ทั้งหมด 5 ระดับ

ส่วนที่ 4 รูปแบบการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคล หลังการแพร่ระบาดของไวรัส (Covid 19) ในเขตภาคเหนือ กรณีศึกษาจังหวัดพิษณุโลก สุโขทัย กำแพงเพชร ซึ่งลักษณะคำถามแบบหลายตัวเลือก (Multiple Choices Question) โดยให้ผู้ตอบแบบสอบถามเลือกตอบเพียงคำตอบเดียว

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) คือการวิเคราะห์ข้อมลูค่าทางสถิติที่เกี่ยวกับข้อมูลเฉพาะบุคคลของกลุ่มตัวอย่างและตัวแปรที่ได้จากการเก็บรวมรวบข้อมูล ใช้ตารางแจกแจงความถี่ (Frequency Table) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ในการอธิบายข้อมูลลักษณะประชากร

สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) ได้แก่ การวิเคราะห์ความแปรปรวน (One Way ANOVA) เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคล การวิเคราะห์สมการถดถอยเชิงเส้นพหุ (Multiple Linear Regression) เพื่อศึกษาปัจจัยด้านแวดล้อมที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคล และการทดสอบไคสแควร์ (Chi-Square

Test) เพื่อทดสอบพฤติกรรมการวางแผนทางการเงินที่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจวางแผนทางการเงิน

ผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 246 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 64.10 โดยกลุ่มอายุที่มีสัดส่วนมากที่สุดคือช่วงอายุ 35–44 ปี จำนวน 241 คน คิดเป็นร้อยละ 62.70 ในด้านการศึกษา ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 347 คน คิดเป็นร้อยละ 90.30 และส่วนใหญ่มีความเชี่ยวชาญด้านบริหารธุรกิจ/บัญชี/เศรษฐศาสตร์ จำนวน 75 คน คิดเป็นร้อยละ 19.50 ในแง่อาชีพ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ประกอบอาชีพพนักงานบริษัทเอกชน จำนวน 253 คน คิดเป็นร้อยละ 65.90 โดยสถานภาพส่วนใหญ่คือสมรสหรืออยู่ร่วมกัน จำนวน 255 คน คิดเป็นร้อยละ 66.40 สำหรับจำนวนบุตร พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ไม่มีบุตร จำนวน 170 คน คิดเป็นร้อยละ 44.30 และรายได้เฉลี่ยต่อเดือนส่วนใหญ่อยู่ในช่วง 25,001–30,000 บาท จำนวน 122 คน คิดเป็นร้อยละ 31.80

2. ปัจจัยแวดล้อมด้านการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคลส่งผลต่อพฤติกรรมการวางแผนทางการเงิน ในเขตภาคเหนือ กรณีศึกษาจังหวัดพิษณุโลก จังหวัดสุโขทัยและจังหวัดกำแพงเพชร ดังตารางที่ 1,2 ดังนี้

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยแวดล้อมด้านการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคล

ปัจจัยแวดล้อมด้านการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคล	n = 384			
	$\overline{X}$	S.D.	แปล	อันดับ
1. ด้านความรู้และความเข้าใจในเรื่องการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคล	4.18	0.643	มาก	1
2. ด้านการรับรู้ข่าวสาร	4.02	0.742	มาก	3
3. ด้านสถานการณ์เศรษฐกิจหลังการแพร่ระบาดโควิด	4.11	0.614	มาก	2
เฉลี่ย	**4.10**	**0.666**	**มาก**	**-**

จากตารางที่ 1 ผลการศึกษาพบว่าระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยแวดล้อม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ =4.10,SD.=0.666) ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านความรู้และความเข้าใจในเรื่องการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคล ($\overline{X}$ =4.18, SD.=0.643) รองลงมาคือ ด้านสถานการณ์เศรษฐกิจหลังการแพร่ระบาดโควิด ($\overline{X}$ =4.11, SD.=0.614) และน้อยที่สุด คือ ด้านการรับรู้ข่าวสาร ($\overline{X}$ =4.02, SD.=0.742) ตามลำดับ

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมการวางแผนทางการเงิน ภาพรวม

พฤติกรรมการวางแผนทางการเงิน	n = 384			
	$\overline{X}$	S.D.	แปล	อันดับ
1. การวางแผนกระแสเงินสด หรือการออม	4.11	0.653	มาก	3
2. การวางแผนการลงทุน	4.06	0.632	มาก	5
3. การวางแผนวางแผนภาษี	4.14	0.606	มาก	2
4. การวางแผนประกันภัย	4.18	0.596	มาก	1
5. การวางแผนการเกษียณอายุ	4.02	0.725	มาก	6
6. การวางแผนมรดก	4.10	0.630	มาก	4
เฉลี่ย	**4.10**	**0.640**	**มาก**	**-**

จากตารางที่ 2 ผลการศึกษาพบว่าระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมการวางแผนทางการเงิน โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ =4.10, SD.=0.640) ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านการวางแผนประกันภัย ($\overline{X}$ =4.18, SD.=0.596) รองลงมาคือ ด้านการวางแผนวางแผนภาษี ($\overline{X}$ =4.14, SD.=0.606) ด้านการวางแผนกระแสเงินสด หรือการออม ($\overline{X}$ =4.11, SD.=0.653) ด้านการวางแผนมรดก ($\overline{X}$ =4.10, SD.=0.630) ด้านการวางแผนการลงทุน ($\overline{X}$ =4.06, SD.=0.632) และน้อยที่สุด คือ ด้านการวางแผนการเกษียณอายุ ($\overline{X}$ =4.02, SD.=0.725) ตามลำดับ

2. ความสัมพันธ์พฤติกรรมการวางแผนทางการเงินสัมพันธ์กับรูปแบบการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคล ภายในเขตภาคเหนือ ดังตารางที่ 3 และ 4 ดังนี้

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยแวดล้อมด้านการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคลส่งผลต่อพฤติกรรมการวางแผนทางการเงิน

ปัจจัยแวดล้อมด้านการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคล	พฤติกรรมการวางแผนทางการเงิน			t-statistic	Sig.
	ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอย ค่าจริง (β)	ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอย ปรับมาตรฐาน Beta	ค่าความคาดเคลื่อนมาตรฐาน Std. Error		
ค่าคงที่ (Constant)	.869		.137	6.351	.000*
1. ด้านความรู้และความเข้าใจในเรื่องการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคล (X_1)	.395	.469	.033	11.987	.000*
2. ด้านการรับรู้ข่าวสาร (X_2)	.197	.311	.025	8.040	.000*
3. ด้านสถานการณ์เศรษฐกิจหลังการแพร่ระบาดโควิด (X_3)	.192	.204	.031	6.116	.000*
R=0.805 R Square= 0.649 Adjusted R Square= 0.646 Std. Error of the Estimate = 0.21509 VIF= 1.648					

*นัยสำคัญทางสถิติ 0.05

เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์ของตัวอิทธิพล β ปัจจัยแวดล้อมที่ส่งผลต่อการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคล (X1,X2,X3) เพิ่มขึ้น 1 หน่วย ส่งผลให้พฤติกรรมการวางแผนทางการเงินเพิ่มขึ้น 0.395 , 0.197 , 0.192 เมื่อกำหนดปัจจัยด้านอื่นให้คงที่

จากตารางที่ 3 พบว่า ปัจจัยแวดล้อมที่ส่งผลต่อการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคล ประกอบด้วย ด้านความรู้และความเข้าใจในเรื่องการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคล(X_1) ด้านการรับรู้ข่าวสาร(X_2) และด้านสถานการณ์เศรษฐกิจหลังการแพร่ระบาดโควิด(X_3) มีผลต่อพฤติกรรมการวางแผนทางการเงิน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยร่วมกันพยากรณ์ที่ร้อยละ 64.9

ตารางที่ ผิดพลาด! ไม่มีข้อความของสไตล์ที่ระบุในเอกสาร ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์พฤติกรรมการวางแผนทางการเงินสัมพันธ์กับรูปแบบการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคล

รูปแบบการตัดสินใจวางแผนทางการเงิน	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	Total
1. กองทุนประกันสังคม	31	70	5	1	0	107
2. กองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ (กบข.)	28	33	5	0	0	66
3. กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ	13	25	3	0	0	41
4. กองทุนรวมเพื่อการเลี้ยงชีพ (RMF)	13	13	0	0	0	26
5. กองทุนรวมเพื่อการออม (SSF)	18	33	2	0	0	53
6. กองทุนการออมแห่งชาติ	22	39	2	0	0	63
7.รูปแบบการออมอื่นๆ	5	16	6	1	0	28
Total	**130**	**229**	**23**	**2**	**0**	**384**

จากตารางที่ 4 พบว่าพฤติกรรมการวางแผนทางการเงินมีความสัมพันธ์ต่อรูปแบบการตัดสินใจวางแผนทางการเงิน โดยมีรูปแบบการวางแผนกองทุนประกันสังคมเป็นอันดับหนึ่งจำนวน 107 คน รองลงมาคือกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ (กบข.) จำนวน 66 คน กองทุนการออมแห่งชาติจำนวน 63 คน กองทุนรวมเพื่อการออม (SSF)จำนวน 53 คน กองทุนสำรองเลี้ยงชีพจำนวน 41 คน รูปแบบการออมอื่นๆ จำนวน 28 คน และน้อยที่สุด คือ กองทุนรวมเพื่อการเลี้ยงชีพ (RMF) จำนวน 26 คน ตามลำดับ ซึ่งพฤติกรรมการวางแผนทางการเงินมีความสัมพันธ์ต่อรูปแบบการตัดสินใจวางแผนทางการเงิน โดยค่า P = 0.38 เท่ากับ Sig อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

อภิปรายผล

1. ปัจจัยแวดล้อมด้านการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคล ในเขตภาคเหนือ กรณีศึกษาจังหวัดพิษณุโลก จังหวัดสุโขทัย และจังหวัดกำแพงเพชร ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยแวดล้อมที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการวางแผนทางการเงิน ประกอบด้วย ด้านความรู้และความเข้าใจในเรื่องการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคล ด้านการรับรู้ข่าวสาร และด้านสถานการณ์เศรษฐกิจหลังการแพร่ระบาดโควิด มีผลต่อพฤติกรรมการวางแผนทางการเงิน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยร่วมกันพยากรณ์ที่ร้อยละ 64.9 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความรู้และเข้าใจกระบวนการหรือขั้นตอนการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคล มีการรับรู้ข่าวสารผ่านการโฆษณา ประชาสัมพันธ์ อ่านสื่อต่างๆ เช่น โทรทัศน์ อินเตอร์เน็ต วิทยุ และอื่นๆ ตลอดจนหลังจากสถานการณ์การแพร่ระบาดโควิด-19 ส่งผลให้สภาวะเศรษฐกิจมีการเปลี่ยนแปลงและกระทบต่อการวางแผนทางการเงินของกลุ่มตัวอย่าง อีกทั้งยังได้รับความรู้ที่แตกต่างต่างกัน ซึ่งการมีความรู้ความเข้าใจที่แตกต่างกันนั้นส่งผลต่อการวางแผนที่แตกต่างกัน เช่น คนที่ได้รับการศึกษามากกว่า ย่อมเข้าใจความเสี่ยงและการลงทุนในรูปแบบต่างๆ มากกว่ากัน และเกิดเป็นพฤติกรรมของแต่ละบุคคลเช่นกัน ดังนั้นจึงทำให้มีผลต่อพฤติกรรมการวางแผนทางการเงิน สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุพัตรา จันทนะศิริ (2562) ที่ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารการเงินส่วนบุคคลของข้าราชการสังกัดกระทรวงศึกษาธิการเกษียณอายุราชการเมื่อสิ้น ปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 พบว่า สถานการณ์ทางการเมืองของประเทศไทย วิถีในการดำเนินชีวิตของแต่ละคนกฎหมายและกฎระเบียบที่เกี่ยวกับการเงินและการลงทุนและสิทธิประโยชน์ทางภาษีมีอิทธิพลต่อการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคลมากที่สุด เน้นความมั่นคงทางการเงินและบุคคลที่มีอิทธิพลต่อการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคล คือ ครอบครัว และการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร ความรู้ความเข้าใจในเรื่องการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคล สถานการณ์ทางเศรษฐกิจและปัจจัยอื่นๆ มีอิทธิพลต่อการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคล ในด้านช่องทางในการจัดทำแผนทางการเงินส่วนบุคคล ด้านวัตถุประสงค์ในการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคลและด้านบุคคลที่มีอิทธิพลต่อการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคล รวมถึงสอดคล้องกับผลการวิจัยของกานต์ชนก มณีพรหม (2564) ที่ได้ศึกษาเรื่อง ความรู้ทางการเงินที่ส่งผลต่อการวางแผนทางการเงินเพื่อการเกษียณอายุของข้าราชการทหารสังกัดกรมกำลังพลทหารบก พบว่า ความรู้ทั่วไปทางการเงิน ทัศนคติทางการเงินและ พฤติกรรมทางการเงินมีความสัมพันธ์ในทิศทางบวกกับการวางแผนทางการเงินเพื่อการเกษียณอายุราชการในระดับมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับผลการวิจัยของชาญธาดา กฤชเลิศกุล (2564) ที่ได้ศึกษาเรื่อง ความรู้ทางการเงิน แรงจูงใจทางการเงิน และทัศนคติทางการเงินส่งผลต่อพฤติกรรมการวางแผนทางการเงินและการเลือกรูปแบบการออมและการลงทุนในสถานการณ์วิกฤติโควิด-19 กรณีศึกษา : ลูกค้าเอ็กซ์คลูซีฟ

ธนาคาร B จำกัด (มหาชน) เขตนครปฐม ผลการวิจัยพบว่า ความรู้ทางการเงินส่งผลเชิงบวกต่อพฤติกรรมการวางแผนทางการเงินของลูกค้าเอ็กซ์คลูซีฟในสถานการณ์วิกฤติโควิด-19

2. ความสัมพันธ์พฤติกรรมการวางแผนทางการเงินสัมพันธ์กับรูปแบบการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคล ภายในเขตภาคเหนือ กรณีศึกษาจังหวัดพิษณุโลก จังหวัดสุโขทัย และจังหวัดกำแพงเพชร พบว่า พฤติกรรมการวางแผนทางการเงินมีความสัมพันธ์กับรูปแบบการตัดสินใจวางแผนทางการเงิน ซึ่งเกิดจากปัจจัยด้านการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคล อาทิ การตั้งเป้าหมายทางการเงิน การบริหารรายรับรายจ่าย และการจัดสรรทรัพยากรทางการเงินในชีวิตประจำวัน ปัจจัยเหล่านี้ส่งผลต่อการตัดสินใจวางแผนทางการเงินอย่างชัดเจนผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับงานศึกษาของชาญธาดา กฤชเลิศกุล (2564) ที่พบว่า ความรู้ทางการเงิน แรงจูงใจทางการเงิน และทัศนคติทางการเงิน ส่งผลต่อพฤติกรรมการวางแผนทางการเงิน และการเลือกรูปแบบการออมและการลงทุนในสถานการณ์วิกฤติโควิด-19 โดยในกรณีดังกล่าว พบว่าพฤติกรรมการวางแผนทางการเงินมีความสัมพันธ์ในระดับสูงกับการเลือกรูปแบบการออมและการลงทุน ทั้งนี้ ปัจจัยต่างๆ ที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการวางแผนทางการเงิน เช่น การมีวินัยทางการเงิน การตั้งเป้าหมายในระยะสั้นและระยะยาว และการรับข้อมูลข่าวสารด้านการเงิน ส่งผลให้บุคคลสามารถปรับใช้รูปแบบการออมและการลงทุนได้อย่างเหมาะสม ดังนั้นการศึกษาครั้งนี้เน้นย้ำถึงความสำคัญของการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคลที่ส่งผลต่อการตัดสินใจในด้านการเงิน โดยการส่งเสริมความรู้และทักษะการวางแผนทางการเงินให้กับประชาชนจะช่วยเพิ่มโอกาสให้บุคคลสามารถวางแผนการเงินได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเลือกใช้รูปแบบการวางแผนทางการเงินที่เหมาะสมกับสถานการณ์ของตนเอง

เอกสารอ้างอิง

กานต์ชนก มณีพรหม. (2564). *ความรู้ทางการเงินที่ส่งผลต่อการวางแผนทางการเงินเพื่อการเกษียณอายุของข้าราชการทหารสังกัดกรมกำลังพลทหารบก* [การค้นคว้าอิสระปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์]. https://ethesisarchive.library.tu.ac.th/thesis/2021/TU_2021_6303010034_15569_19994.pdf

จุฬาพัฒน์ สิ่วหงวน. (2566). *คุณภาพชีวิตในการทำงาน ความผูกพันในองค์กร และความตัวในการเรียนรู้ที่ส่งผลต่อผลการดำเนินงานของมหาวิทยาลัยรัฐในจังหวัดพิษณุโลก* [การค้นคว้าอิสระปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม]. https://ms.psru.ac.th/wp-content/uploads/2023/11/บทที่-1-5-จุฬาพัฒน์-สิ่วหงวน-2-10-66.pdf

ชาญธาดา กฤชเลิศกุล. (2564). *ความรู้ทางการเงิน แรงจูงใจทางการเงิน และทัศนคติทางการเงิน ส่งผลต่อพฤติกรรมการวางแผน ทางการเงินและการเลือกรูปแบบการออมและการลงทุน ในสถานการณ์วิกฤติโควิด-19 กรณีศึกษา : ลูกค้าเอ็กซ์คลูซีฟ ธนาคาร B จำกัด (มหาชน) เขตนครปฐม1* [วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศิลปากร]. http://ithesisir.su.ac.th/dspace/bitstream/123456789/3970/1/621220025.pdf

ธนาคารแห่งประเทศไทย. (2565). *หนี้ครัวเรือน: ปัญหาที่ทุกคนต้องร่วมด้วยช่วยกันแก้.* https://www.bot.or.th/th/research-and-publications/articles- and-publications/articles/Article_1Jan2022_2.html .

ธาราทิพย์ ตั้งกาญจนภาสน์. (2562). *การออม : จุดเริ่มต้นและทางออกของ "หนี้ครัวเรือน".* https://www.bot.or.th/Thai/ResearchAndPublications/DocLib_/Article_ 15Oct2019.pdf.

นิศาชล รัตนมณี และ ประสพชัย พสุนนท. (2562). *อัตราการตอบกลับของแบบสอบถามในงานวิจัยเชิงปริมาณ*. https://www.thonburiu.ac.th/Journal/Document/13-3/Journal13_3_16.pdf

ศูนย์วิเคราะห์เศรษฐกิจ ทีทีบี. (2567). *ประเมินสัดส่วนหนี้ครัวเรือนไทยสิ้นปี 2567 อาจเพิ่มขึ้นแตะระดับ 91.4% ต่อจีดีพี.*https://www.ttbbank.com/th/newsroom/detail/ttba-thai-household-debt-end-2024.

สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2564). *ข้อมูลสถิติและตัวชีวัดที่สำคัญ.* https://www.nso.go.th/nsoweb/nso/statistics_and_indicators?impt_branch=309.

สุพัตรา จันทนะศิริ. (2562). *การบริหารการเงินส่วนบุคคลของข้าราชการสังกัดกระทรวงศึกษาธิการเกษียณอายุราชการเมื่อสิ้น ปีงบประมาณ พ.ศ. 2562* file:///C:/Users/Asus/Downloads/ysawita,+%7B$userGroup%7D,+05-238308.pdf